

OTWARCIE ELWRO NA WSCHÓD – KOMPUTERY RIAD

W 1969 r., kiedy w ELWRO cieszą się z uzyskania pełnej kompatybilności polskiego komputera Odra 1304 z komputerem brytyjskim ICL 1904 i mocno awansowano wdrażanie polskiej maszyny do produkcji seryjnej, w Związku Radzieckim zdecydowano o potrzebie technicznej i gospodarczej współpracy krajów socjalistycznych w obszarze IT. Wyrazem organizacyjnym tej decyzji było powołanie Międzyrządowej Komisji ds. Elektronicznej Techniki Obliczeniowej (*MK ds. ETO*). Najważniejszym organem Komisji odpowiedzialnym za koordynację prac badawczo – konstrukcyjnych była Rada Głównych Konstruktorów (*RGK*). Przyjęto założenie, że komputery RIAD (ros. rząd, szereg) będą kompatybilne z komputerami IBM, początkowo z IBM 360, a następnie z IBM 370. W Polsce system ten nazwano Jednolitym Systemem (*JS*) Postanowiono także, że każdy z krajów będzie produkować co najmniej jeden z komputerów rodziny RIAD. Polsce (wspólnie ze Związkiem Radzieckim) przydzielono maszynę RIAD 30 (*R 30*). Całość prac konstrukcyjnych ulokowano w Instytucie Maszyn Matematycznych

BOMBA WYBUCHŁA POD KONIEC 1971 R.

Dokładnie 21 listopada 1971 r. kierownictwa fabryki ELWRO (*J. Olczak – dyr. naczelny i A. Myszkier – dyr. techniczny*) i OBR ELWRO (*S. Lepetow, B. Piwowar i A. Zasada*) pilnie wezwano do Ministerstwa Przemysłu Maszynowego. Decyzja była krótka: od dzisiaj OBR ELWRO jest odpowiedzialny za prowadzenie tematu RIAD. Na Targi Poznańskie w czerwcu 1972 r. ELWRO wystawi maszynę R-30 dokładnie wg opracowania Instytutu w Erewaniu (około 5000 km od Wrocławia!). W krótkim uzasadnieniu dodano, że decyzja związana jest z tym, że IMM nie wywiązał się ze swoich zadań dotyczących komputera R-30.

KOMPUTERY R-32 i R-34

Temat więc niejako „karnie” przeniesiono do ELWRO, które w tym czasie rozpoczynało już produkcję Odry 1304 i bez reszty angażowało się w opracowanie i uruchamianie produkcji Odry 1305 i Odry 1325. Narzucony temat był w ELWRO dzieckiem „niechcianym” i wywołał początkowo duże zamieszanie wskutek nadmiaru zadań. Trudna sytuacja zmusiła kierownictwo OBR ELWRO do przeprowadzenia wyjątkowo wnikliwej analizy sytuacji. Wnioski z tej analizy były następujące:

1. Elwro nie może zrezygnować z produkcji żadnego z trzech komputerów ODRA serii 1300. Były to produkty rokujące sukces. W zaistniałej sytuacji niektórzy szefowie Zjednoczenia MERA chętnie i groźnie pomrukiwali: „utopić komputery serii Odra 1300, nastawić się tylko na RIADY”!
2. Elwro – ze względów politycznych – musi produkować również komputer RIAD, ale w nowoczesnej technologii, innej niż ta, proponowana przez Instytut w Erewaniu.

Powołano silny zespół konstrukcyjny pod kierunkiem Bogdana Kasierskiego do sprawnego opracowania i wdrożenia do produkcji maszyny opartej na nowoczesnej bazie podzespołowej. Fakt ten wywołał ostry spór ze stroną radziecką. Po wielu niezwykle trudnych dyskusjach i po przeprowadzeniu badań międzynarodowych, polski komputer otrzymał szyfr **R-32**, a radziecki (później także *modernizowany*) – szyfr R-33.